

مبارزه با کنه گاوی*

مهندس حسن علیخانی⁺

آیا می دانید که:

- د.د.ت. یکی از سموم شیمیایی کلره است که برای سلامتی انسان و دام مضر است؟ (بیماری هایی چون خستگی عضلانی، کاهش وزن، تخریب کبد، بروز یرقان، صدمه به سیستم عصبی، تحریکات غیر عادی عضلانی، سوزن سوزن شدن، خارش، سوزش، رعشه، تشنج، بی میلی به کار و فعالیت، درد شدید مفاصل و اختلالات ژنتیکی با د.د.ت. مرتبط تشخیص داده شده است.)
- اکثر حشرات به سرعت به سموم کلره مصونیت پیدا می کنند؟
- به لحاظ خطرات د.د.ت. برای انسان استفاده از آن در کشورهای پیشرفته از سال ۱۳۵۲ به بعد ممنوع شده است؟
- «گرد کنه»، پودر سفید رنگی که دامداران در فصل کنه (بهار و تابستان) از آن استفاده می کنند، همان د.د.ت. است؟
- هم اکنون وزارت جهاد کشاورزی در جستجوی راه های غیر شیمیایی مبارزه با آفات کشاورزی و دام است؟
- راه حلی غیر شیمیایی و مؤثر (و بسیار آسان، ارزان و بی خطر) برای مبارزه با کنه گاوی وجود دارد؟

برای جلوگیری از آلودگی شیر و فرآورده های لبنی به د.د.ت. و حفظ سلامتی دامدار، به جای مالیدن (یا پاشیدن) «گرد کنه» به نقاط تجمع کنه بر روی دام، می توان از یک ماده طبیعی چرب کننده (مانند کره یا روغن خوراکی) استفاده کرد. به محض مشاهده کنه بر روی دام، هر دو روز یکبار مقداری کره بر روی کنه ها و محیط اطراف آن بمالید. مشاهده خواهید کرد که این حشره (با مسدود شدن سوراخ های تنفسی آن) از بین می رود و یا برای دسترسی به هوا، خود را از بافت دام بیرون می کشد. این روش بی خطر و مؤثر برای مبارزه با کنه در دامداری های کوچک، در التیام سریع بافت مجروح دام و پیشگیری از بیماری های عفونی ناشی از آن نیز مؤثر است. نگهداری مرغ و خروس در جایگاه دام نیز به پیشگیری و رفع مسئله کنه کمک می کند. از روش «چرب کردن» برای دفع انواع حشرات آفت دام می توان استفاده کرد.

* این مقاله نخستین بار توسط گاهنامه دانش بومی و توسعه (دوره ۲، شماره ۲، بهار و تابستان ۱۳۸۱) به چاپ رسید.

⁺ کارشناس ترویج کشاورزی، ایستگاه تحقیقاتی دانش بومی

کنه گاوی ناقل بیماری زردی به دام است.

آقای اسماعیل توکلی، دامدار خورهه، احیا کننده مبارزه طبیعی با کنه گاوی است.

روش طبیعی «چرب کردن» مؤثر و بی خطر است. پس از دو هفته کنه ها کاملاً ناپدید می شوند.